

Med tålmodighet kan man utrette alt, man kan til og med bære vann i en sil — hvis man venter til det er frosset.

Daily Mirror.

FOLK OG LAND

Nr. 12 - 5. årg.

Lørdag 24. Mars 1956

Løssalg 50 øre

Man kan oppnå alt her i livet, hvis man ikke har noe imot å la andre få æren av det.

Ukjent kilde.

Vellykkede møter i Stavanger og

Haugesund — for rettsstatens gjenoppbygning

med rette burde ha vært sendt ut over NRK, det ville da ha stått klart for alle at det er rettsstatens gjenoppbygging det gjelder nå.

Hafskjolds foredrag om det forestående arbeide fra Forbundets side skal vi ikke gjengi i dag, han vil besøke en rekke kretser og holde det på nytt. Det bærende i hans fremstilling vil vi imidlertid ta med.

Jeg har tro på vårt folk, det er bare ført bak lyset av en liten gruppe som i 1945 tilrev seg initiativet, uttalte Hafskjold. Det er ikke det norske folk, men bare denne lille gruppe som har stått rettsstaten og oss i mot. Hjemmefrontfolkene, våre motstandere fra okupasjonsårene derimot — de mente det samme som oss: å verne om landets interesser, derfor respekterer vi dem. Det var midlene det var uenighet om. Gang på gang har vi erfart at det er lett å komme på talefot med hjemmefrontfolkene, etter som vi forstår hverandre. Det som nå er avgjørende for oss er å spre opplysning om

de svenske rettslæres vurdering av «Den norske Rättsuppörelsen», og jeg erfarer med stor takknemlighet den våknende interesse for vårt initiativ.»

Langvarig applaus fulgte.

Stavanger

Overrettssakfører Smedsvik frembar en takk til Forbundet og det aksjonsutvalg, som hadde tatt opp vår sak med Rättsförbundet, for dets initiativ og store oppofrende arbeide. Han ba denne takken fremført til hvert enkelt medlem i utvalget.

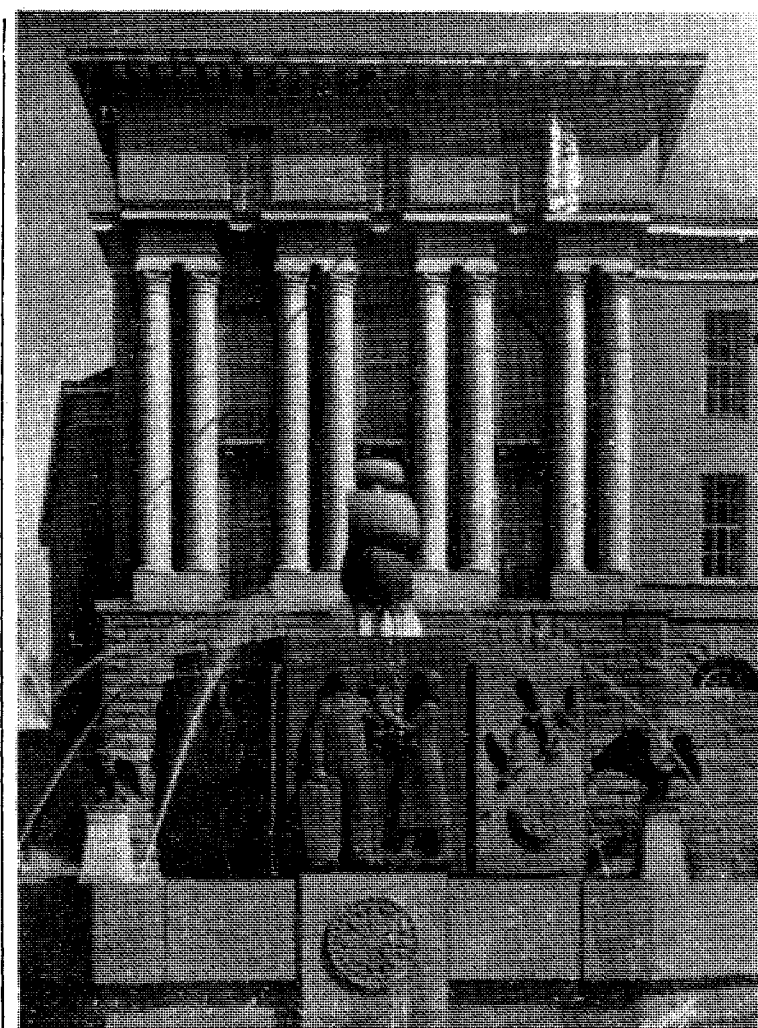
Han fremholdt videre at den foreliggende betenkning av disse anerkjente spesialistene i folkerett og straffere rett hadde gitt de tidligere NS-folkene en følelse av å være blitt rensket for forræderistemple. Når parolen her i landet fremdeles går ut på å skaffe ro omkring

«rettsoppjøret», så var det vår plikt overfor oss selv og våre barn å sette alle krefter til for å skaffe opplysning om de fundamentale feil som var begått overfor NS-folkene ved de rettsstridige anordninger og lover. Han antok at minst 90 prosent av samtlige jurister i landet nå var klar over at der var begått feil. At de skammer seg over dette nå og forlanger ro, hjelper ikke. Vi må alle arbeide for at noe tilsvarende aldri skal gjenta seg. Det er den fremtidige rettsikkerhet og Norges beståen som kulturstat det først og fremst dreier seg om. Dr. Scharffenberg har skrevet at det drives bevisst historieforsknings. Vi må sørge for at den historien som våre barn nu leser i skolen, blir skrevet på en objektiv måte. Smedsvik fremholdt videre — helt i linje med Hafskjolds foredrag — at man ikke i ly

av svenskebetenkningen burde hovre over våre landsmenn og den skam som gjennom den er overgått våre myndigheter. Han mente at vi hadde en såpass ren samvittighet at vi ikke burde legge det fremtidige arbeide an etter skandaliserings- eller injurielinjen. Vi står oss bedre på å fremlegge de objektive fakta som foreligger og som fortsatt vil fremkomme. I denne forbindelse sa han at Folk og Land hadde en riktig linje.

Betenkningen fra det svenske rettsinstitutt er en sensasjon og kommer som en bombe på de av våre landsmenn som har lullet seg inn i den tro at oppjøret har hatt noe med lov og rett å gjøre. Han henstilte til alle å spre opplysning om betenkningen til våre landsmenn.

Forts. inne i bladet.

En mer levende by enn Haugesund skal en lete lenge etter — Vakker er den også. Her gjengis et kjent bilde, parti av Rådhuset, innviet 1931, men mektige granittsøyler, kobberkuppel over, og fontene foran. Arkitektene Blakstad og Munthe Kaas sto for arbeidet, som ble kostet av skipsreder Knut Knutsen og frue, Elisabeth.

En norsk-amerikaner skriver om 9. april og rettssvikoppjøret

I en anmeldelse i Minne-vesteuropiske land for å

Bjelland-statyen, kjent blikkfanger i Stavanger. I bakgrunnen Domkirken, bygget 400 år før Amerikas historie ble påbegynt.

Forbundets formann, bonde Anders Hafskjold er tilfreds over at opplysningsarbeidet støttes i stadig større utstrekning av de rettsfulgte.

Det var to meget vellykke-

Hva pressen ikke tør nienni fra

Forbundets formann, bonde Anders Hafskjold er tilfreds over at opplysningsarbeidet støttes i stadig større utstrekning av de rettsforfulgte.

Det var to meget vellykkede møter som ble holdt i Stavanger og Haugesund den 15. og 16. mars, under ledelse av tidl. fylkesmann Erling Kvadsheim.

Dvale-tilstanden er slutt mellom de utstøtte!

Innrykket var stort, fra by og bygd, og interessen levende. Mange kan ha vært nedslått og tvilende gjennom lange og tunge år, men gnisten har fenget på nytt. De framtrådte ble oppmuntret over å høre Forbundets ledende mann, bonde Anders Hafskjold tale klokt og verdig, ung av år, men rolig og sindig som selveste Torgny Lagmann engang gjorde det.

Hafskjold pointerte at han ikke besøkte Stavanger og Haugesund for å snakke juss.

Les og studer selv svenskebetenkingen! sa formannen. Dermed ga han sine tilhørere et tillitsvotum som man gjør vel i å merke seg. Innføring i stoffet har man for øvrig fått både av Blehr og Ueland m. flere.

Etter møtet i Hangesund var det en taler som bemerket at Hafskjolds orientering

Hvem har ansvaret

for at den kontor-tekniske utvikling ikke er kommet vår statsforvaltning til gode? Det meste er forment etter behovene i 1900 eller 1920. Det er som å kjøre med hest istedenfor bil.

at det er lett å komme på talefot med hjemmefrontfolkene, etter som vi forstår hverandre. Det som nå er avgjørende for oss er å spre opplysning om

av disse anerkjente spesialistene i folkerett og strafferett hadde gitt de tidligere NS-folkene en følelse av å være blitt rensket for forræderistempelen. Når parolen her i landet fremdeles går ut på å skaffe ro omkring

det drives bevisst historieforfalskning. Vi må sørge for at den historien som våre barn nu leser i skolen, blir skrevet på en objektiv måte. Smedsvik fremholdt videre — helt i linje med Hafskjolds foredrag — at man ikke i ly

i den tro at oppgjøret har hatt noe med lov og rett å gjøre. Han henstilte til alle å spre opplysning om betenkingen til våre landsmenn.

Forts. inne i bladet.

Hva pressen ikke tør gjengi fra

Første artikkel.

Finansminister i den norske eksilregjering Paul Hartmanns bok «Bak fronten» var et tordenslag for mange som i statsapparatet og annetsteds enn lever høyt på ubelyste bragder.

P. V. skriver således i Farmand:

«Det tør være menneskealdre siden en bok har satt sinnene i slikt opprør. Paul Hartmanns personhistoriske dagbok er egnet til å gjøre flere mennesker rasende enn noen bok jeg kan huske å ha sett på norsk... Man må håpe at der kommer opptegnelser som kan rette opp det:

Paul Hartmanns bok

Av kand.jur. Alexander Lange

dette bildet, ellers blir det hele litt for smått.» Fra samme anmeldelse: «Det virker som om halvparten av hans tid, og store deler av andre statsråders tid var opptatt av småkrangel om lønn, ansienitet, plasing, forflytning, diettgodtgjørelse, reiseoppgjør også videre inn i uendeligheten.

Det skulle guttene i Mil org. visst.»

Leif Caspersen i Dagbla-

«... og vi har selvsagt også stor interesse av å få verdifull litteratur om vår eksilregjering under krigen, selv om det skulle komme til å bekrefte det inntrykket vi allerede har av denne regjeringen...»

Som man ser bruker herr Caspersen ordet eksilregjeringen, hvilket uttrykk særlig forarger advokat Alf Nordhus i Arbeiderbladet at de svenske kapasiteter

bruker i sitt resposum og utredning: Den norske Rättsoppførelsen. Herr Nordhus, som delvis er oppflasket på landssvikjuss — av den mest primitive type — har gjort seg ubehagelig bemerket selv i «gode» kretser med denne plebeiske anmeldelse, som ånder av den samme norske mindreverdighetsfølelse overfor svenskene som Martin Tranmæl advarte de norske emigranter i London mot.

Typisk for de 24 norske presseanmeldelser jeg besitter er det oppsiktsvekkende forhold at mens det skrives meget både rosende, risende

Jeg, visdommen, elsker dem som elsker meg, og de som søker meg skal finne meg.

Salomos visdom.

Forts. side 4

Utdrag av Vidkun Quislings forsvarstale under retts-saken i 1945

IV

Omkring 9. april

Jeg benekter absolutt å ha hatt noen forbindelse med tyskerne men hensyn til 9. april. Jeg opptrådte 9. april som en ærlig nordmann, som mente seg å vite hva som burde gjøres under den daværende (kaotiske) situasjon, og som gjorde det som kunne gjøres. Det var ikke så meget, men vi fikk i et hvert fall gjenopprettet roen, fikk arbeidslivet i gang, vi fikk bankene åpnet igjen, administrasjonen kom i gang, på forskjellige kanter begynte folk å melde seg til tjeneste for oss.

Man sier at vi ikke søkte for-

bindelse med Kongen. Det gjorde for øvrig ikke Administrasjonsrådet før lenge etterpå men jeg søkte imidlertid forbindelse med Kongen så snart vi kunne få forbindelse og det var ingen aksjon mot Kongen. Og hvis Nygaardsvolds regjering var blitt i Oslo, hadde vi ikke hatt noen interesse av å danne regjering. Var Kongen kommet tilbake og det var dannet en ny regjering uten meg — og uten Nasjonal Samling — jeg skulle hilst det med glede. Det skulle være innlysende at hvis vi hadde ønsket en virkelig «opprørs-aksjon» måtte det vært gjort på en ganske annen måte.

Det var ikke meg det sto på,

En norsk-amerikaner skriver om 9. april og rettssvikoppgjøret

I en anmeldelse i Minneapolis-Posten (Minnesota) av Trygve Lies bok «Leve eller dø» finner vi en del refleksjoner som sterkt avviker fra det vedtatte. Anmeldelsen er for øvrig meget omfattende, idet den går over fem numre i desember 1955. Nedenfor gjengis en del av innholdet.

Først nevner forfatteren, Lyder L. Undstad, at Lie ikke skriver som historiker, men at innholdet vesentlig er av følelsesmessig art, at han er mest opptatt med å skrive unnskyldende og unnskyldende for å unnskyldde mest mulig av det lite handledyktige statsstyre, at han unnlater å nevne noe om presset fra Storbritannia for å få Norge med i krigen, at han ikke nevner noe om at den norske regjering allerede i november 1939 brøt Norges nøytralitet ved i all hemmelighet å overføre til Vestmaktene en og en halv million tonn tankbåter, o.s.v.

Om den engelske «hjelpen» i 1940 står der at særlig statsministeren var opprørt over den allierte innsatsen, — de første britiske venner som kom var bare unggutter fra Londons slumkvarterer, hadde vært svært nærgående mot kvinnene i Romsdalen og stjålet som ravnere i butikker og fra private, tok også flukten bare de hørte duren av tyske fly. «Men desto mere nedsettende har hr. Lie å si om Tyskland, Quisling og partiet Nasjonal Samling.»

At Quisling allerede i 1930 arbeidet i favør av et samband mellom Storbritannia, Tyskland, Norge og andre

vesteuropiske land for å motvirke Sovjet og dets utvikling (som gjøres i 1955 av USA), se det nevner ikke Lie med ett ord, heller ikke om Nasjonal Samlings arbeide i 1933 for å styrke Norges militære forsvar, det samme Arbeiderpartiet gjør så mye av nå.

Etter krigen fikk Lie og hans partifeller med hjelp av tilbakevirkende lover (laget i London) erklært Quislings parti NS som ulovlig, og flere av dets ledere ble henrettet, alle partimedlemmer er-

Forts. side 4

Også dansk flause!

Statsminister H. C. Hansen erklærte da han vendte hjem fra Sovjet, at hverken han eller undervisningsministeren Bomholt har råd til å beholde Zim-bilene de fikk av russerne. Det blir for dyrt når en både må betale innførselsavgift og få verdien av bilene plusset på ministergasjen.

Snakk om «folkestyre»! Derhen er vi kommet både i Norge og Danmark at en gave ikke kan mottas — på grunn av idiotiske skatteregler. Vi kaller det landssvik at den nåværende herskerklikk administrerer oss så utover alle grenser dårlig og ydmykende.

RETTSSVIKERNE.

Den som gjør synd er syndens trell.

Forts. side 4

FOLK OG LAND

UAVHÆNGIG UKEAVIS

Ansvarlig redaktør Johannes Kringlebotn

Er våre motstandere i ferd med å slå oss ut?

Beskyttet av engelske og russiske bajonetter kunne rettssvikene i 1945 slepe 100 000 norske kvinner og menn til rettssvikdomstolene. I alt ble godt og vel 300 000 mennesker i dette land berørt av det sinnssvake påfunnet, det vil si 10 pst. av den samlede befolkning. Hele aksjonen ble iverksatt av en klikk som tok seg til rette etter eget skjønn, altså uten noe som helst oppdrag av det norske folk.

Alle vet hvordan det gikk. Det gikk slik at det vil sette skille mellom landsmenn for generasjoner, hvis ikke revisjonen kommer i tide.

Det er fastslått at alle tidligere NS handlet mer i overensstemmelse med folkerett og statsrett enn våre dommere og bajonettmobben av 1945. De dømte har vunnet en så avgjort seier (gjennom de svenske juristers dom) at det vil komme til å markere et nytt tidsavsnitt i norsk historie.

Men dessverre er ikke den fulle sannhet sagt med det.

Faktum er at også rettssvikene er i sving med å

vinne en meget stor seier.

Hva består den i?

Den består i at rettssvikene har greid å kullonere 80 000 av sine ofre såvidt effektivt at disse 80 000 i dag bare vegeterer i skyggen av sine plageånder. De lever mest mulig anonymt og uten å kreve sine mest elementære samfunnsrettigheter respektert. I kraft av denne ynkelighet i våre rekker er rettssvikene i ferd med å slå oss ut.

Skal det virkelig lykkes?

Vi har nok 20 000 som verger sin husbondsrett og ære. men de 80 000 må vekkes til ansvar for seg selv og sine etterkommere, ellers vil det gå oss galt tross både svenkskebetenkingen og den juridiske oppreisning som allerede er oss sikret på papiret.

*

Slik er situasjonen i dag. Så meget lettere vil våre lesere forstå verdien av den opplysningsvirksomhet som Anders Hafskjold, Eivind Blehr og Helge Grønstad med stor kraft har gått inn for. Slutt deg til arbeidet du også, la ikke tiden gå fra deg.

Påskan 1956

Jesus lever!

Mark.ev. 16, 1-7

Som langfredag er en stor Sørgedag, så er påskedagen en stor gledens fest. Langfredagen viser oss døden i all sin gru. Påskedag jubler den hele kristenhet og synger lovsanger om det nye liv. Langfredag ser vi Herren i hans dype fornedrelse. Påskedag som dødens seierherre.

Allikevel, så forskjellige disse dager er, kan de ikke skilles fra hverandre. Vi kan ikke tenke på den ene uten å tenke på den annen. Uten langfredag blir påskan uten betydning, uten påskedagen har langfredagen ingen kraft. «Er Kristus ikke oppstanden, så er vår tro forgjeves, da er vi ennå i våre synder,» sier Paulus.

«Men lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi fader, som etter sin store miskunn har gjenfødt oss til et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde.»

Dette er påskejubelen som i dag toner utover hele den kristne verden: Jesus lever! Jesu liv endte ikke med korsdøden. Nei, Gud være lovet! Han lever! Han er ikke lenger den korsfestede, men den oppstandne frelser! Han har seiret over synden og døden, og med dette er vitnesbyrdet gitt oss om forsoning og fred.

Han er oppstanden, store bud.

Min Gud er en forsonet Gud.

Min himmel er nu åpen.»

Døren til faderhuset er åpnet, «døden oppslukt er til seier», og en herlig oppstandelse i vente for alle dem som tror på ham. Det er dette som fyller hjertene med glede, når påskan kommer og gjør at påskemorgen er den skjønneste dag i året. Aldri noen annen dag toner lovsangen så skjønn og klar som da, når vi synger: «Jesus lever, graven brast!»

Langfredagens mange engstelige spørsmål, menneskehjertets tvil, tårer og sukk oppløses i dette seiersrop, som Gud har gitt den sørgende menneskeslekt for å løfte den ut av tvilens og dødens verden og inn i troens, håpets og livets verden.

Men hvorledes når vi fram til denne glade påsketro? Jo, det sier dagens tekst oss. Kvinnene søkte den korsfestede, derfor fant de den oppstandne!

Vi når bare til påske ved å gå veien om langfredag. Den som ikke vil gå veien om korset, men utenom, når aldri fram til påsketroen og finner aldri den levende frelser!

Den som ikke søker en frelser, den finner heller ikke noen. Hvis vi ikke har vært under korset på Golgata og opplevet: Se det Guds lam som bærer ver-

Orienteringsmøtet i Rendalsbygdene

Den 18. mars ble det holdt et meget godt besøkt møte i Øvre Rendal. Møtet ble åpnet av Ole Svehaug.

Reisesekretær Schlytter Henriksen ga en kort utgreiing om den svenske betenkningen om «Rettsoppgjøret» og refererte en del aktstykker fra tiden under og etter krigen, samt omtalte avisenes reaksjon på betenkningen. Det livfulle, opplysende foredraget ble mottatt med sterkt bifall. Etterpå var det samtale.

Det rådet på møtet bare en mening om at den svenske betenkningen gir oss rett i alt vesentlig, og støtter vår kamp for oppreisning i langt høyere grad enn vel de fleste hadde våget å håpe.

Møtets ordstyrer, P. E. Vorum, Ytre Rendal, takket foredragsholderen og ba ham hilse meningsfeller andre steder med at rendølene etter evne vil ta sin del av den kamp som forestår før den endelige seier er vunnet.

Tynset-møtet

den 15. mars, ledet av Hans E. Eggen, var også en fulltreffer, takket være reisesekretærens utmerkede redogjørelse, og det etterfølgende kameratslige samvær.

Fra gymnasiet

Læreren: Nå, Rolf, fortell oss historien om Erik Blodøks.

Rolf: Hvem av dem skal jeg fortelle om?

Møtene vestpå

Forts. fra side 1

Haugesund

Etter møtet bar tannlege Hans Sjurseik fram en hjertelig takk, rettet til Hafskjold, Blehr og Grønstad, samt til Folk og Land, for innsats og arbeidsvilje. En

spesiell honnør ydet han Hafskjold for foredraget og de av ham opptrukne linjer for det videre opplysningsarbeide.

Av hensyn til annet stoff avbryter vi her, referatet vestfra.

En mann med livsvisdom

I Vestfold Arbeiderblad 10. mars d. å. er kaptein Einar Holt, Smidsrødveien 24 på Nøtterøy, ute og forteller bladets lesere «hva livet lærte ham».

Det er i sannhet vektige ting. Da England 9. april 1940 oppnådde å få trukket Norge inn i krigen, befant kaptein Holt seg på halvferd sydover med Kosmos II, men båten gjorde straks vendreis til Kanariøyene, der han øyeblikkelig oppsøkte den engelske konsul. Etter at denne

— som det står i beretningen — hadde gått inn i sitt hvelv og over sin — hemmelige? — radiosender hadde satt seg i forbindelse med London, ble Kosmos II som en gave fra himler dirigert til England, dit da også kaptein Holt ankom, og — som han selv sier — i adskillig tid før både Kongen og regjeringen (Egentlig burde han vel da kanskje gløre krav på titelen «flyktning nr. 1»? I Londen skjedde det store ting. Kaptein Holt fikk fluksens skipsdørken byttet om med kontorgulvet, han fikk både kontorulter, kontorkraker og kontormannskap og ellers alt til faget henhørende. Og så ble det sving på saker og ting. Kaptein Holt greide opp med dirigeringen både av den norske handelsflåten og de norske sjøfolk. Helt storveies! Det vil si, han beklager seg riktignok en del over at forholdene ble vanskeligere da regjeringen var kommet og det vanlige skjemavelde tok til å grassere. Spesielt er han lite fornøyd med statsråd Hartmann som ble satt til å passe på pengesekken. Hartmanns bok, «Bak fronten», burde ikke ha vært skrevet, sier kaptein Holt. I den sier Hartmann så mye rart at han i øyeblikket går og lur på å lage en bok om London-tiden

over å måtte konstatere at statsminister Nygaardsvold var løftebryter. Med knyttet neve hadde statsministeren tilsvoret London-farerne at når man engang kom hjem, så skulle quislingene feles på sjøen. Det ble ikke gjort — dessverre! sier kaptein Einar Holt, Smidsrødvn. 24 på Nøtterøy.

Sine livserfaringer avslutter kaptein Holt foreløbig men å beklage at han var dum nok til å gå til sjøs igjen sommeren 1945. Det var skjebne, mener han. Og han tilføyer at «hvis jeg var blitt hjemme, kunne jeg kanskje ha klart å karre meg til en jobb i land, jeg som andre». Ja, — det var synd det, kaptein Holt! Det var mange som glefset til seg feite bein den gangen, bein som de ellers ikke ville ha hatt noen som helst adgang til. Men gi bare ikke opp! Ennå i dag er det et absolutt vilkår for å nå opp på de øvre trin på stigen at man kan reklamere med et «opphold i London». Og det kan da i et hvert fall De, kaptein Holt. Så hvorfor ikke?

Ellers var det kanhende en tanke om kapteinen innen han helt satte punktum for sine «livserfaringer», gjorde seg den møye å sette seg litt nærmere inn i hvilken grad de folk som han helst hadde sett feid på sjøen, — på tross av ham selv og hans feller i Lonnon — klarte å berge den hjemmeværende norske befolkning. Rett og slett tvang seg til å gjøre det, mens kaptein Holt var opptatt med å plasere norske skip og norske sjøfolk i ammunisjonstransporten for våre engelske «venner».

Man blir aldri for gammel til å gjøre erfaringer, kaptein Holt! Kikk litt rundt på den verden som De så praktfullt har vært

Hans Rognerud, Lena

er 70 år i dag. Vår hjerteligste gratulasjon og hilsen. Dertil vår beundring og takk for rank holdning og kulturskapende innsats som norsk bonde.

Dette nr. av Folk og Land gikk i trykken tirsdag 20. mars.

DESSVERRE!

— en mengde stoff må stå over.

Neste nr.

av Folk og Land kommer 7. april. Annonser som skal med må være oss i hende senest

er 70 år i dag. Vår hjerteligste gratulasjon og hilsen. Dertil vår beundring og takk for rank holdning og kulturskapende innsats som norsk bonde.

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

Dette nr. av Folk og Land gikk i trykken tirsdag 20. mars.

DESSVERRE!

— en mengde stoff må stå over.

HALLO ROMERIKE!

og Eidsvoll! La det bli fulltallig framme 4. april. Det er en æressak for oss alle.

FORTEGNELSEN

over de som ikke fikk oppleve — fortsetter i neste nummer.

Engangs-inflasjonen syns å være nær forestående. Kan velgere noe annet vente så lenge det nåværende «styre» holdes oppe?

Parti-filosofen M. O. Grenkin i Moskva har framholdt at ikke-angrepspakten mellom Stalin og Hitler 1939 står ved makt og er bindende både for Vest-Tyskland og Øst-Tyskland.

Alex. Lange

anmelder i neste nr. Justus Vericultor's bok om «Den norske kapitulasjon og krigsføringsproblemet 1940—45».

Evang får svar

i neste nr. av tre tidligere NS-leger.

Mellom venner

— Under korrektur på side 1 har «rettelsen» bare gjort vondt verre, slik at navnet Kielland er blitt til Bjelland. Vi ber om nåde!

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

Neste nr.

av Folk og Land kommer 7. april. Annonser som skal med må være oss i hende senest 3. påskedags morgen.

Utviklingen

går mot et forlis. Vi har levd over evne, vår velstand er en kalket grav. Vårt sinn er i oppbrudd, vi har en vanskelig vandring foran oss.

Uttalt av
dr. H. O. Christophersen.

slurvefolk. Se til brannskadene. Disse beløp seg i fjor til 274 000 kroner pr. dag. Ulykker er ikke alltid til å unngå, men det må være måte men alt.

— Vårt daglige brød: Både brød, melk og sukker blir dyre. Subsidiene skal reduseres med 140—150 mill. kroner.

— Astronomene ved observatoriet i Greenwich sier om eksplosjonskatastrofen på solen først i mars var en affære menneskeheten aldri har opplevet maken til.

— Journalist Lee Martimer har vakt storm i Danmark for en bok han har skrevet og hvor hovedstaden skildres som et Sodom, en by av homoseksuelle, lettlevde damer og sigarrøykende kvinner.

— Mange har ment at det den 15. mars var 2000 år siden Julius Cæsar ble myrdet 15. mars år 44 før Kristus. Dette skyldes en feilregning, man har regnet med året null. Men året null finnes ikke!

— Dypvåg husmorlag har for tiden i gang en original studiering: En gruppe på 6 damer er gått i gang med å lære gitar-spill etter undervisningsbrev fra en brevscole — og gruppen får 50 pst. statsbidrag til undervisningen! De seks var helt ukjente med strengelens kunst da de startet kurset, men greier nå å akkompagnere seg selv til vise-stubbene på lagsmøtene.

— Italieneren Mario Cereghini har skrevet «5000 years of Wintersports» med 126 illustrasjo-

ner. Boka er tilegnet kronprins Olav som «dyktig og uredd sportsmann». Det er en riktig perle forlaget Edizioni Del Milone i Milano har skapt.

— En ung tysk fysiker, Walter Nicolai, Hamburg, har konstruert et oppsiktvekkende medisinsk apparat, som vil gjøre det mulig å stille «fjerndiagnose». Apparatet fører ved hjelp av små metallplater kroppens elektriske strømmer fra pasientens hud inn i en innebygd sender, som stråler strømmene ut i eteren på kortbølge. Disse strømmer kan nå tas imot på nærmeste sykehus og registreres på lydbånd. Hele apparatet veier noe under 4 kg.

— En interessant film er kommet til Oslo, det er filmen om

enn det vi nå drages med.

— En ung tysk fysiker, Walter Nicolai, Hamburg, har konstruert et oppsiktvekkende medisinsk apparat, som vil gjøre det mulig å stille «fjerndiagnose». Apparatet fører ved hjelp av små metallplater kroppens elektriske strømmer fra pasientens hud inn i en innebygd sender, som stråler strømmene ut i eteren på kortbølge. Disse strømmer kan nå tas imot på nærmeste sykehus og registreres på lydbånd. Hele apparatet veier noe under 4 kg.

— Bjarne Braatøy, amerikaner av norsk ætt, er ansatt som sekretær i Den sosialistiske internasjonale.

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

Fra gymnasiet

Læreren: Nå, Rolf, fortell oss historien om Erik Blodøks.

Rolf: Hvem av dem skal jeg fortelle om?

Det er foreslått at sjefdirektør Erik Brofoss, som er formann i Norges Banks direksjon, skal få et representasjonstillegg på 6000 kroner, slik at han får en samlet gasje på 45 435 kroner. Til nestformannen i direksjonen, Sven Viig, er foreslått 4000 i tillegg, slik at han vil komme opp i 35 435 kroner. Hvorfor spare noe hvor spares kan? Forlaget om at lønnstilleggene gis form av «representasjon» er anbefalt av Stortingets administrasjonskomite, og er gjort fordi skattene — på grunn av regjeringens skattepolitikk — ville sluke så meget av en regulær lønnsforhøyelse at noe måtte gjøres for å dekke disse sterkt underbetalte herrer.

Fine greier. På nytt har det vist seg at den såkalte opposisjon tåler hva som helst!

— Bjarne Braatøy, amerikaner av norsk ætt, er ansatt som sekretær i Den sosialistiske internasjonale.

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

— Den årlige debatt — for ikke å si krangel — om Grønlandsfisket er i full gang igjen. — Vårt folk synes å være et

Vår takk

til borgermester Erik Bendz for hans fortrinlige og objektive anmeldelse av «Den norske Rättsuppgørelsen» i Svenska Dagbladet 13. mars.

Vår takk

til Odd Tidemann Andersen, Oslo. Han hadde en artikkel i Dagbladet 17. ds. som alle bør lese, ang, NATO, hvor han spør om det skal bli redning eller utslettelse for Norge.

Vår takk

til generalsekretær Andreas Backer, som hevder at naturvernloven bør brukes før det blir for sent. Vi må bevare Norges natur, den er i farsesonen, fordi de økonomiske kravene er så mangfoldige og store.

Vår takk

til Finn Hodt for hans strålende idrettslige innsats på sprinterdistanse også denne vinter!

På kystruten.

— Si meg, herr kaptein, er det ikke vanskelig å navigere?

— Neida, når vi ikke vet hvor vi er, så sender vi bare en mann i land for å kjøpe boller. Etterpå leser vi på posen hvor vi er.

Herr redaktør

Deres oppsett om meg («Folk og Land» nr. 9) har De satt inn i avisen imot min på forhånd uttrykkelig avgitte protest.

Dessuten er det satt opp på en sådan måte, at jeg finner meg nærmest latterliggjort, samtidig som det er saklig sett overmåte uheldig. Jeg fraber meg å bli knyttet til betegnelser som «oppgjørs-general» og lignende provokative flauter. Dette i sin alminnelighet og i det her aktuelle tilfelle i særdeleshed, så meget mere som jeg og mange med meg er avgjort imot den måte, hvorpå avisen lanserer saken, og som jeg med mange flere finner ikke bare svekkende, men i høy grad skadende.

Enhver, som er seg sitt ansvar bevisst, må forstå at vårt endelige mål må være et samlet folk, hva man ikke skal oppgi håpet om, tiltross for enkelte uheldige foreteelser både på den ene og på den annen side.

Oscar Fr. Egeberg.

Dumheten trenger seg fram for å bli sett. Klokskapen holder seg tilbake for å se.

Carmen Sylva.

Romerike — Eidsvoll

Forbundet holder møte i Herredshuset på Jessheim onsdag 4. april kl. 18.

Utredninger om de svenske juristers betenkning om rettsoppgjøret av 1945.

Til stede bl. a. Anders Haf skjold, Eivind Blehr, Erling Bjørnson.

Entre kr. 2.—. Etter møtet selskapeleg samvær.

Den norska rättsuppgørelsen

(de svenske vitenskapsmenns hovedutredning om etterkrigsoppgjøret i Norge)

er nå å få kjøpt i Forbundets sekretariat, Kierschows gate 5, Oslo. Pris kr. 30.00 pr. ekspl. Boken kan også fåes tilsendt mot innsendelse av kr. 30.00 (+ kr. 0.60 til porto) til adr. Forbundet, postboks 3214, Oslo. Godhetsfullt unngå postoppkravs-bestillinger. Under de rådende forhold medfører dette et betydelig ekstraarbeid for ekspedisjonen.

Professor Sundbergs utdrag av hovedutredningen — «ekstrakten» — i norsk oversettelse fåes på tilsvarende måte for kr. 2.— pr. ekspl. Utdraget egner seg fortrinlig til spredning til kretser der kunnskap trenges. Send inn et beløp samt navnelister, så besørger vår ekspedisjon forsendelsen uten angivelse av rekvirentens navn. Prisen inkluderer i dette tilfelle også portoen.

Ennå har vi en del igjen av særtrykket av Folk og Lands nr. 7 og 8, som kan bestilles fra Folk og Lands ekspd., postboks 3214, Oslo (postgiro 16450). Også dette særtrykk fortjener å bli spredd videst mulig. Send oss navnelister, så besørger vi postingen. Pris pr. ekspl. kr. 0.10 (+ kr. 0.15 i porto pr. oppgitt adressat).

Prisen på Forbundets særdeles lesevverdige brosjyre «104», som for øvrig er nevnt i den svenske utredning, er nå nedsatt til kr. 1.— pr. ekspl. (+ kr. 0.25 til porto). Send Deres bestilling — helst på flere eksemplarer, slik at De kan gjøre også andre delaktige i denne avsløring av det økonomiske oppgjør — til Forbundet, postboks 3214, Oslo (postgiro 15028).

For å lette ekspedisjonen ber vi om at man godhets-

Den stora bragden!

Organisasjonssjef i firmaet Steen & Strøm i Oslo, major Sturla Rongstad, var 50 år 15. ds. Aftenposten bringer en omtale av denne begivenhet og som særlig betegnende for jubilanten anføres det at han var sterkt engasjert i det illegale arbeid, at han rømte til Sverige høsten 1941 og følgende vår videre til England. I oktober 1944 sto han imidlertid igjen i Norge — som sjef for 2. Bergkompani i Finnmark. Og så heter det:

«Oppdraget gikk ut på å renke Finnmark for tyskere, og det ble gjennomført på en slik måte at aksjonen senere ble kalt Finnmarksbragden. For fremragende lederegenskaper i forbindelse med personlig innsats ble Rongstad tildelt St. Olavsmedaljen med ekeløv, og han fikk også flere utenlandske ordener.»

For dem som kjenner forhold-

dene nordpå vinteren 1944/45 og vet hvor mange mil som til enhver tid skilte de retirerende tyske tropper og de nordmenn som med Sovjets tillatelse igjen fikk betre norsk jord, forekommer uttrykket «Finnmarksbragden» noe løyerlig. Når Krigshistorisk avdeling kommer så langt i sine skildringer av «Krigen i Norge» at man når fram til hendelsene nordpå nevnte vinter, vil sikkert denne «bragd» få sine virkelige dimensjoner. Det var langt mellom sikte og mål den gangen. Så langt at det sikkert hadde vært bedre for jubilanten å ha vært spart for å bli satt i forbindelse med noen enestående «bragd»! Å følge opp etter tyskerne etter hvert som de gjennomførte «den brente jords taktikk», er vel ikke noe egentlig å male heltebilder av?

S. M.

Hungerblokaden mot Norge En norsk-amerikaner uttaler seg

I den norsk-amerikanske avisen «Nordisk Tidende» for 1. desember 1955 var inntatt et brev til redaksjonen fra Lyder L. Undstad, Selinsgrove, Pennsylvania, med titelen «Om matsituasjonen i Norge under verdenskrig II».

Det er en lang artikkel, så plassen tillater ikke noen komplett gjengivelse. Her skal bare nevnes noen spredte punkter.

En av studentene uttalte til forfatteren: «The people of Norway must have starved to death during the war?» (Folk i Norge må ha sultet i hjel under krigen). Den egentlige kilde for studentens utbrudd viste seg å være Carl Joachim Hambros «I saw it happen in Norway»). Det var også den viktigste kilde for hva som

som reiste på besøk i Norge etter krigen, hadde ved tilbakekomsten så mye å fortelle i bitre toner om at deres (sultne) slektninger lot hånt om hva som ble sendt dem fra oss i USA (selv her hadde vi jo også måttet stramme beltet i krigens tid) — — De som kom tilbake til Amerika kunne også fortelle at «svært få folk derheime led noen nød — mange av dem hadde endog bedre helse enn de hadde før krigen.»

Undstads slektninger skrev at tyskerne ikke tok noe fra folk der i distriktet (utenom friheten — som jo var mer enn galt nok), men folk fra Rogaland fortalte at flere ting ble rekvirert. På spør-

Oppdragelsen

Jeg er så ening med stakkars mor i det hun sier, så det skulle jo være tilstrekkelig med det hun hadde sagt. Og dog.

Hun legger skylden på forretningsfolket, som absolutt må selge alt det smusset, på kinoene som viser alt det negative. Men er ikke feilen for meget av det gale å finne andre steder? Er hjemmene unnskyldt? Enn skolene? Befrielse — og etterkrigspropagandaen? De voksne for ikke å snakke om pressens nesten hysteriske nyhetsjageri, ja, nesten beundrende utbrudd når en dristig og smart forbrytelse er gjennomført.

La oss ta hjemmene først. Er de så nidkjære i bevoktningen av sine barns ferd? Har de interesse av å følge barnas veier og foretagender? De som kanskje vil det maktet det ikke. Autoriteten er borte og riset skal ikke lenger brukes, hva som enn skjer. Og så har de ikke redsel for hva de så enn foretar seg. Og skolene? Der gjøres sikkert meget, men lærernes autoritet er nedsatt gjennom lovgivningen til lavmålet. Skjer det et tyveri eller noe annet som kan kalles forbryterisk, så hender det at foreldrene holder med barna. De støtter seg til den «humane» lovgivningen. Dårlig lesning, dårlige og negative kinoferstillinger, negative hørespill i radioen, også i selve barnetimen, og altfor sensasjonelle skildringer av forbrytelser i pressen skal jo ikke virke avskrekkende.

Men jeg vil komme inn på noe som kanskje ikke vil være velkomment her i spalten, og dog så altfor sant, nemlig forherligelsen fra jubelåret 1945 og utover. Det var sikkert meget som ikke var som det skulle være under krigen, men det skjedde visst aldri at noen av de såkalte ikke gode nordmenn satte i gang forherligelse av de forbrytelser som kunne finne sted. Men det er jo en fornærmelse for mange, for dette tema må helst ikke berøres. Allikevel gjør jeg det.

Straks krigen var slutt ble den og den gjerning forherliget, og utøveren av disse gjerninger ble fremhevet som helter. Alt var riktig, hvor forbryterisk det enn for normalt tenkende kunne være. Vi husker rettssakene i forbindelse med bankrøverier. Vi husker hvorfor gjerningsmnenene ble frifunnet og hva der ble servert av nasjonalt svada i forbindelse

Kristne Venner

Gabelsgate 4. (ved Skillebekk)

FESTMØTE

fredag 6. april kl. 19.30 presis

Korte taler av:

Hans Aasmundsen: Han var død, men se han lever!

A. M. Olay: Han lever, han lever enn!

Solosang — Musikk — Bevertning

Alle hjertelig velkommen!

Notabene

Når det gjelder bestillinger av «Den norska Rättsuppgørelsen», eller av ekstrakten må disse sendes til Forbundet, adr. Kierschowsgt. 5, Oslo. Benytt gjerne gironummer 15028.

A/S HEIM OG SAMFUND

Høyesterettsadvokat
Hans Kiær Mordt:

Det
urettferdige
rettsoppgjør

En kritisk orientering omkring lovverket på rettslig grunnlag.

164 sider. Pris ib. kr. 20.—
hos bokhandlerne.

FOTO

Reproduksjon etter gamle fotografier, samt alle slags fotografiske oppdrag for øvrig, utføres ekspeditivt og fagmessig.

Haug-foto

Bolkeløkken Allé 10

LITEN-SETERSTUE

ledig for påsken, to senger. Kun skriftlig henv.

Annar Wang,
Nordvang p. å., Os.

LANDSMØTET

Bilder kan bestilles gjennom Folk og Land.

Alle

pengeforsendelser til Folk og Land bes sendt til Folk og Lands ekspedisjon. Benytt giro 16450.

Folk og Lands kass.

Mjønvald Kafé

Brandbu, Hadeland
anbefales

Benytt

HÅNSKOMAKEREN

Prisen på Forbundets særdeles lesverdige brosjyre «Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014» 104», som for øvrig er nevnt i den svenske utredning, er nå nedsatt til kr. 1.— pr. ekspl. (+ kr. 0,25 til porto). Send Deres bestilling — helst på flere eksemplarer, slik at De kan gjøre også andre delaktige i denne avsløring av det økonomiske oppgjør — til Forbundet, postboks 3214, Oslo (postgiro 150 28).

For å lette ekspedisjonen ber vi om at man godhetsfullt skriver tydelige navn og nøyaktige postadresser. Etter at hovedutredningen er kommet fra Sverige, ekspederes nå tidl. innsendte bestillinger i tur og orden.

I statsråd er det satt fram proposisjon til lov om utligning av tilleggs-katt til kommunene på større inntekter for budsjettåret 1956/57.

— Det blir ingen sivil rettssak i general Dahl-saken.

— Gardist Plesner ble i Høyesterett tilkjent 200 000 kroner.

— Danmark eksporterer møbler for 20 mill. kr. pr. år.

— Fornebu-utbyggingen står i stampe. Pengesluket er stort.

— Inntektene på turistene har øket 25 pst. på to år.

— 550 000 amerikanere vil gje ste Europa i sommer.

— En fjerdedel av de engelske 18 års-bruder blir skilt.

— Martin Mehren er gjenvalgt i Turistforeningen.

— Midt i mai har vi i vente appelsiner for 7—8 millioner.

— 12 engelske sydpolsfarere trener på Finse.

— Bra resultat i Porsgrunn: Det ble forlik i Linge-saken.

— Uhyggelig: Oslo har siden nyttår hatt 100 tilfeller av tb.

— Parolen på Kypem nå: Ingen forhandlinger før Makarios er fri.

Velferdsstaten

Det er samme takst for rikstelefoner innen Norge hele døgnet, likegyldig om linjene står ledige. Etter kl. 18 er samtaler med utlandet billigere, fordi fornuften der er større.

En av studentene uttalte til forfatteren: «The people of Norway must have starved to death during the war?» (Folk i Norge må ha sultet i hjel under krigen). Den egentlige kilde for studentens utbrudd viste seg å være Carl Joachim Hambros «I saw it happen in Norway». Det var også den riktige kilde! For hva så egentlig Hambro, som stakk av i første omgang? (Innsenderens anmerkning). Boken blir av Undstad karakterisert som et ryktefullt produkt i den psykologiske krigføring. Der gjengis kort Hambros uttalelse om «det lille naziparti, som besto av samfunnets bunnfall», at den norske regjeringen etablerte sitt hovedkvarter i London «overensstemmende med den norske konstitusjon» (!) — og naturligvis hadde også studenten fått vite at tyskerne spiste opp maten for oss.

I den forbindelse fortalte Undstad at Norge aldri hadde kunnet brødfø seg selv, og at «engelske kryssere stengte hver havn» (slik som under den første verdenskrig og i 1807—1814). Undstad hadde selv tenkt at masser av folk måtte dø av sult i Norge under siste krig. «Jeg husker godt,» skriver han, «at under første verdenskrig kom endog Nansen til Amerika for å trygle om litt matvarer til Norge. Det måtte derfor være fæle sultningsforhold der heime i årene 1940—45. Endog fly vestfra senket mange fraktskip og hurtigruter langs kysten, som distribuerte matvarer. Å sulte ut folk i Norge var å føre krig mot tyskerne.»

Etter krigen fikk vi høre så mye annet fra Norge, sier Undstad. Norsk-amerikanere

† William Koren jr., ambassaderåd i det amerikanske diplomati, Washington, 46 år. Han var sønnesønn av biskop U. V. Koren, som i 1853 ble kalt som norsk prest til USA.

te tema led noen nød — mange av dem hadde endog bedre helse enn de hadde før krigen.»

Undstads slektninger skrev at tyskerne ikke tok noe fra folk der i distriktet (utenom friheten — som jo var mer enn galt nok), men folk fra Rogaland fortalte at flere ting ble rekvirert. På spørsmål om de ikke i Norge fikk matvarer fra Danmark og Sverige, svarte de: Jo, det skulle bare mangle. Også en hel del matvarer fra Tyskland, som jo selv både i fred og krig var et mangelland. «Underlig høres alt,» sier artikkelens forfatter.

*

Innsenderen nevner dr. jur. Øvergaard's uttalelser i Oslo Byrett 29. 11. 48 (Blehr-saken) at clearing-saldoen (med Tyskland) pr. 30. april 1944 viste et norsk importoverskudd (fra Tyskland) til en verdi av 789 mill. kroner. «Veldig interessant,» sier Undstad. «Det er jo det stikk motsatte av alle de sørgelige historier vi fikk høre både under og etter krigen. Og vi burde lære av det... Mitt inntrykk er stort sett at folket i Norge under verdenskrig II ikke manglet matvarer noe mere enn de gjorde under verdenskrig I, da Norge ble holdt utenfor krigen. Matvarer måtte Norge få sjøveien, og importen ble i begge tilfeller hindret av Storbritannia... Endog en historielærer i Minnesota burde kunne forstå så mye.»

I januar måned solgte Norge varer til andre land for 434 millioner eller for mere enn i noen annen måned tidligere. Men importen var også meget stor, — hele 610 millioner, om en ikke regner med skip og importoverskuddet kom derved opp i 176 millioner mot 192 millioner i samme måned forrige år. I desember 1955 var tallet for eksporten 372 millioner, for importen 560 millioner og for importoverskuddet 188 millioner.

te tema må helst ikke berøres. Allikevel gjør jeg det.

Straks krigen var slutt ble den og den gjerning forherliget, og utøveren av disse gjerninger ble fremhevet som helter. Alt var riktig, hvor forbyrterisk det enn for normalt tenkende kunne være. Vi husker rettssakene i forbindelse med bankrøverier. Vi husker hvorfor gjerningsmnenene ble frifunnet og hva der ble servert av nasjonalt svada i forbindelse med disse gjerningen. Hvem viste hva disse innbruddspengene ble brukt til? Men rett var det. De ble frikjent, og de ble oppstillet som helter. Eller la oss ta mordet på det jødeparet. Det var ikke bare mord. Det var også ran. Vi husker hva der ble anført til deres forsvar. Og i hjembygden gikk de som helter.

Siden krigen er det utkommet en mengde bøker om disse helte fra krigens dager, og ungdommen leser dem eller får høre om de forskjellige «heltegjerninger». Jeg tror at denne propagandaen er av det vonde, og man skal ikke vente annet enn at dagens ungdom må få et skjevt syn på hva som er rett og hva som er urett.

(Morgenposten 8/2 1956.)

Vennlighet er kjærlighetens småmynt som skal komme til anvendelse i de daglige utgifter.

Beskow.

Ta vare på denne annonse!

Har du bruk for redskaper? Jeg selger: Motorslåsmaskin, Traktor, Hesteredskaper, Melkemaskin, Støpegeods, Vannledningsrør, Plastikkrør, Gummislanger og Vaskemaskin, Kjæleskap, Symaskin, Sykler, Motorsyklar, Biler, Radio, Skrivemaskin, Pähengsmotorer etc.

Er det en maskin du helst vil ha, skriv til meg, og du får den. Støtt meg med din bestilling.

Jeg var på «kulturbeite» i 45 og mistet alt mitt.

Undersøk mine priser. Lev. på kont. ell. avbet. Skriv til Postbox 14, Bryggja i Nordfjord.

Dører, vinduer og trapper

Innredning for kjøkken, kontor og butikker. Innhent anbud fra

H. CHRISTIANSENS SNEKKERIFABRIKK, Holtv. 15, Kongsvinger, telf. 4270.

FOTO

Reproduksjon etter gamle fotografier, samt alle slags fotografiske oppdrag for øvrig, utføres ekspeditivt og fagmessig.

Haug-foto

Bolkeløkken Allé 10
Telefon 60 01 09 - Oslo.

Støtt først og fremst ditt eget blad
Postgiro 16450

Kan noen hjelpe?

Krigsskadet frontkjemper som går på yrkesskole i Oslo for å dyktiggjøre seg til et nytt yrke, søker å få leie et værelse snarest.

Henvendelse til Hjelpeorganisasjonen for Frontkjemper, Boks 1407 V, Oslo, eller Folk og Lands ekspedisjon.

Mjønvald Kafé

Brandbu, Hadeland anbefales

Benytt

HÅNSKOMAKEREN

Neberggt. 15, Oslo

Garantert fagarbeider

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2
Telef. 44 43 33

Oslo Stigefabrikk

Brand-, maler- og skyvestiger oljet, m/ kadimerte beslag
Inneh. Alf T. Lunde
Mosseveien 8
Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

UR

Jeg fører alle de kjente sveitsermerker som Omega, Longines, Certina, Cyma, Tissot, Revue, Antima og Allsport.

Dette er en tillitsak.

De blir ikke skuffet hverken over pris eller kvalitet.

R. Gjessing

URMAKER

DRAMMEN

Telefon 2507.

Annelise Parow

TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke - Voldsminde

Tannlæge

MARTIN KJELDAA

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

?
Hvor langt skal man finne seg i å bli beskattet? Hvor er grenen? Når var det grenen ble overskredet?

! Dagbladet refererer at Venstre-laget i Sandefjord har hatt årsmøte. Overskriften lyder: «Venstre må ikke bli haleheng til andre» (!) Det er fast utrolig hva ellers forstandige venstrevelgere kan la seg by — i en tid som krever samarteide på alle hold.

Terminliste

8. april: Fotballsesongen åpner, mellom Larvik Turn og Eik.

7.—16. april: Den internasjonale Lyon-messe.

18. april: Bryllupet i Monte Carlo. Blant de mange som skal opptre er også den svenske gymnastikklubb Hermes kvinnelige elitetropp.

18.—27. april: Bulganin og Khrutsjtsjov på Englandsbesøk.

17. mai: Byste av Alf Mjøen avdukes på Gjøvik.

Harmen er en dårlig rådgiver.

Gabriel Scott.

Bladet koster
20.- kroner pr. år

FOLK OG LAND

Vår adresse er:
Kierschowsgt. 5, Oslo

Hva pressen ikke tør —

Forts. fra side 1

befriende setning etter alle disse års tåkelegning:

«Regjeringen var enig i at det hele var den rene tåpelighet.»

Selvsagt var det ikke bare militært tåpelig, men av meget alvorligere natur! Skyldtes det hele et alkoholisk innfall? I allfall må det ligge belastende på vedkommendes samvittighet til dødedag.

Oslo bys ordfører meddelte den 2. januar 1945 at myndighetene inntil da hadde identifisert 62 døde Osloborgere. På toppen av V. T. satt verdifulle nordmenn som tyske gisler og fanger. Ved treff ville disse ha strøket med. Dessuten var «Gestapos hovedkvarter» flyttet til Stangelandgården på Furu-
lund.

Det vil bli erkjent at kaptein Omholt Jensens mislykkede, rettslige opprenskningsaksjon mot det såkalte norske flyvåpens ledelse i London hadde gedigen bakgrunn. Også her har Paul Hartmann avgjørende medvirket til den historiske oppklaring!

Ved siden av en stort sett fotografisk skarphet i fremstillingen viser han en minneverdig mot, som har irritert toneangivende «demokrater» noe aldeles forferdelig. Den besynderlige Anton Beinset i Dagbladet har forstått hvor farlig Hartmanns bok er for det nasjonale rosemaleri, som vi gjenfinner på Rådhusets vegger. i

av Rjukan m. v. behandlet. Enstemmig sterk misfornøyelse med amerikanerne som ikke holdt avtalen om å underrette de norske myndigheter før det foretoks bombing av mål som uttrykkelig var angitt som dem der ikke skulle bombes før etter nærmere avtale.»

«Blant disse var Rjukan. Det ble referert uttalelser fra andre som inneholdt mistanke om at amerikanerne hadde gjort det av forretningsmessige hensyn. Amerika har nå opparbeidet en veldig kvelstoffindustri og måtte innrette seg på eksport, og det har da vært mistanke om at amerikanerne ville rydde en konkurrent av veien. Etter det som forelå er det grunn til å frykte for at 70 pst. av Rjukan kapasitet som kvelstoffprodusent er ødelagt, hvilket vil ha en veldig betydning for Norges evne til gjenytelser overfor Sverige og Danmark under krigen, foruten hva det vil si etter krigen.

Det ble besluttet ad diplomatisk vei å rette henvendelse til de allierte om denne sak. Lie utkastet tanken om å bruke Reistad som liaison-offiser hos amerikanerne for å oppnå bedre samarbeid Wold og Sven Nielsen holdt lange forbitrede taler, hvilket var ganske overflødig, da alle var enig om saken. Nielsen benyttet anledningen til å fremholde at man nå måtte ha Hambro til å drive disse forhandlinger for at Norges standpunkt skulle bli gjort gjeldende med tilstrekkelig kraft. Lie meget fortørnet over dette og kalte det tøv.»

Endelig får Hartmann tåken til å svinne også her: London-regjeringen kunne opptre norsk nasjonalt når de bokstavelig talt dyreste interesser ble krenket! På

«Gjør slutt på okkupasjonen»

Islands nest største parti vil trekke seg ut av regjeringen

Landsstyret i det islandske framskrittsparti har vedtatt at partiet skal trekke seg ut av statsminister Olafur Thors regjering. Tidspunktet for bruddet i samarbeidet er imidlertid ikke avgjort. Det ble samtidig vedtatt at framskrittspartiet skal tilby sosialdemokratene felles valgprogram og valgkampanjen ved Alltingsvalget til sommeren.

Partiets program omfatter bl. a. krav om revisjon av den islandsk-amerikanske avtalen av 1951 om stasjonering av amerikanske tropper på Island. Partiet viser til at forholdene i verden nå er forskjellig fra hva de var da Island gikk inn i NATO og at den islandsk-amerikanske avtalen uttrykkelig fastslår, at det ikke skal være stasjonert fremmede tropper i landet i fredstid.

Framskrittspartiet (bondepartiet) er Islands neststørste politiske parti og er i regjeringskoalisjon med de konservative. Siden valget i 1953 har stillingen i Alltinget vært slik:

Konservative (Selvstendighetspartiet) 21 plasser, Framskrittspartiet 1, Det sosialistiske enhetsparti 7, Sosialdemokratene 6 og Folkevernpartiet 2.

En norsk-amerikaner —

Forts. fra side 1

klært som forrædere, udemokratiske og uverdige, folket splittet i to fiendtlige leire.

På side 140 i Lies bok fortelles at kaptein Irgens reiste opp til Østerdalen med et bud fra Quisling om at kongen burde komme tilbake til Oslo, at Quisling «ville stille seg lojal overfor kongen og at det i Norge skulle etaberes en lignende ordning som i Danmark.»

Etter krigen er det kommet for dagen at Quisling gjennom Irgens gang på gang motsatte seg formelt å stille den norske handelsflåten til tysk tjeneste (i Norge).

Hr. Undstad nevner ganske

handlinger i London, dens lovløse lover, «all fornuft står stille ved å høre om sådant,» heter det. Artikkelens forfatter skriver om det lovløshetens herredømme som ble tabert i 1945, om kapi-
tulasjonsakten i Tromsø 10. juni 1940, om general Fleischers tragedie i London, om den folkerettsstridige sabotasjevirksomhet i Norge, om Administrasjonsrådet, i det hele tatt så ruller det opp sannheter som det hittil nesten ikke har vært mulig å få bragt til folks kunnskap, selv hos norsk-amerikanerne i USA.

«Onnsikte

gjeringsdannelse, og av den tyske legasjon.

14. april kom han til meg sammen med den tyske gesandt Bräuer. Der var tatt beslutning om å skyte 20 gisler som følge av attentatet på Lysakerbroen dagen før, hvilket jeg fikk, som allerede tidligere nevnt, fikk avverget. Denne Habicht optrådte som en fullstendig villmann, kom med de forferdeligste trusler mot Norge, henviste til samtaler med forskjellige norske som han ikke ville oppgi navnene på, henviste til norsk grunnlov som ga anvisning på at Høyesterett kunne oppnevne en regjering, de sa at Kongen ville komme tilbake og at det ville bli fred i landet.

Administrasjonsrådet en grunnulykke.

Jeg anførte alle de innvendinger og argumenter som det var mulig å anføre overfor disse tyske herrer, som ikke kjente noe som helst til forholdene. — Jeg hadde ikke annet å gjøre enn det jeg gjorde, jeg mener at jeg varetok også min fedrelandske plikt ved å kjempe mot denne aksjon, og det er beklagelig at ikke resultatet ble noe annet. Etter min mening er dette grunnulykken i den videre utvikling i Norge. Tyskerne har også selv innrømmet at det var den store feilen de gjorde her. De bedro Hitler og sendte et telegan til ham om et Regjeringsrat i Norge, han trodde til og med at jeg skulle være med i regjeringen som forsvarsminister for demobiliseringen. Han trodde også at Kongen skulle komme tilbake.

Resultatet ble imidlertid slik som jeg hadde advart imot: at med innsettelsen av Administrasjonsrådet gikk Norges frihet og selvstendighet tapt, iallfall under tysk okkupasjon. Selv med muligheten av Englands og bolsjevikenes seier for øyet måtte vi innrette oss på å sikre Norges stilling under tysk besettelse.

Da jeg siste gang snakket med justitiarius Berg hos Bräuer, sa jeg:

«Kan ikke De danne regjering?»

Stalin var avskyelig, sier Tito

President Tito har i en tale i plenum av det jugoslaviske kommunistpartis sentralkomite sagt at Stalin regjerte over Sovjet-Samveldet på en avskyelig måte. Bruddet med Stalin i 1948 hadde bidratt til «demokratiseringen av Jugoslavias indre liv,» sa Tito.

hans folk, hadde Anschluss som sitt mål, og ikke noe annet. Terboven gikk så langt som til å true med oppløsning av Nasjonal Samling. Samtidig fløy alle (gode) nordmenn, som trodde de kunne gjøre forretninger med tyskerne, trappene opp og ned hos Rikskommissariatet, søkte tilknytning til dem som baktalte Nasjonal Samlings folk.

Vi i NS representerte Norge overfor tyskerne, sa Quisling, men jeg har aldri krøpet overfor tyskerne, ikke en eneste gang. Vi sto rake overfor Tyskland, vi har ikke noen gang gått på noen konsesjon når det gjaldt Norges ære. Men vi skal stå her som tiltalte, som landssvikere.

«Gode» nordmenn var villige til å avsette sin egen regjering, avsette Kongen, avsette både det ene og det andre, Grunnloven og alt sammen for å oppnå forlik med tyskerne.

«Gode» nordmenn var villige til å avsette sin egen regjering, avsette Kongen, avsette både det ene og det andre, Grunnloven og alt sammen for å oppnå forlik med tyskerne.

Men jeg har stått på Norges interesser, gjort alt jeg kunne overfor den tyske overmakt i Norge. Den tyske overmakt kom i en annen form enn man hadde forestilt seg — ved dette ulykkelige valg av en rikskommissær, og de folk som ble satt inn her oppe, og som tyskerne ikke følte seg i stand til å skifte ut av øre-

vev siden av en stort sett fotografisk skarphet i fremstillingen viser han en midneverdig mot, som har irritert toneangivende «demokrater» noe aldeles forferdelig. Den besynderlige Anton Beinsset i Dagbladet har forstått hvor farlig Hartmanns bok er for det nasjonale rosealeri, som vi gjenfinner på Rådhusets vegger, i «Kjempeviseslätten», og i en skog av støtter og steiner. Uten å turde sitere en linje av boken skriver herr Beinsset:

«Men hva en krigshistorie fra London-årene kan ha av verdi, når den er sett fra en kommunal kontorists synsvinkel, det skjønner jeg ikke.»

Krigshistorie kunne Hartmann ikke skrive, for militær krig drev ikke London-regjeringen som kjent. Hartmann skrev om det som foregikk: kontorarbeid, regjeringskonferanser, og om sitt arbeid med å verge den daværende statskasses interesser blant annet. (Det vil si Nørtraships krigsinntekter og «medbragt»). Nu vet vi ifølge Beinsset at historieskrivning kan en kommunal kontorist ikke befatte seg med! Dermed skulle altså tidligere finansrådmann Hartmanns bok være likvidert! Dette røper en utlilleglig mangel på skjønn, skoleing og evne i innenatlesning hos en presseman. Det er ikke rart at den norske almenhet er så slett underrettet om livsviktige ting som den er, for vi har mange slike vonde bein og tassellabber i pressen.

Regjeringens raseri over amerikanernes bombing av Rju kan. En knaller som pressen, untatt Morgenposten, har fortiet.

Hartmann s. 139: «I regjeringskonferanse i dag (23. 11. 43) ble saken om bombing

ha Hambro til å drive disse forhandlinger for at Norges standpunkt skulle bli gjort gjeldende med tilstrekkelig kraft. Lie meget fortørnet over dette og kalte det «tøv.»

Endelig får Hartmann tåken til å svinne også her: London-regjeringen kunne opptre norsk nasjonalt når de bokstavelig talt dyreste interesser ble krenket! På denne bakgrunn kan vi for-døye mye tungtvannslyrikk og nasjonale svaalestup.

Det var vel for øvrig slik blant de norske London-emigranter som i Nasjonal Samling, at det opptrådte tre kategorier. I. nasjonalromantikere. II. realistler. III. opportunistler og rene svindlere. Samt blandingsgods.

Hartmanns fremstilling gir, enten man vil det eller ikke, materiale til å vise at C. J. Hambro, uansett sine feil og interessante fiendtlighet mot NS — viste seg å være en av Norges meget få uavhengige og nasjonalt handlende statsmenn av verdensformat. Men derom en annen gang.

Liten kampbegeistring blant norske rømlinger i Sverige. Hartmann s. 188:

«Torp ga (i regjeringskonferanse 18. 4. 1944) meget nedslående opplysninger om mobiliseringen til politikursene i Sverige. Hele 27 pst. av dem som var innkalt hadde unnsått seg av religiøse grunner, andre fordi de sa at de hadde gjeld som skulle betales, atter andre fordi de ville utdanne seg. Han opplyste også at det var meget vanskelig å få plukket ut de 2000 mann som skulle hit, tross alt skrik om å komme over. Det hadde hittil ikke lyktes å få utpekt mer enn 1000 mann. Særlig var studentene av dem som hadde oppført seg dårlig. Det er nok ganske sikkert at det er en meget stor prosent av nordmenn i Sverige som ikke på noen måte er kommet over for å tjene landet, eller fordi de har vært i fare, men simpelthen for å bli bedre forsyret enn hjemme.»

og royal overfor kongen og at det i Norge skulle etableres en lignende ordning som i Danmark.»

Etter krigen er det kommet for dagen at Quisling gjennom Irgens gang på gang motsatte seg formelt å stille den norske handelsflåten til tysk tjeneste (i Norge).

Hr. Undstad nevner ganske detaljert alle Nygaardsvold-regjeringens forsømmelser m. h. t. å sette forsvaret i stand og forsvare nøytraliteten, alt det som førte til den tyske besettelsen, etter at de allierte planer om å besette Norge ble virkelighet. Koht ventet så sikkert på den engelske flåtens ankomst. Etter krigen fikk dog NS-folkene skylden for det hele — ble syndebukken — og Koht er ikke kommet opp for krigsrett enda.»

På grunn av den raske motaksjon fra tyskernes side fikk ikke vestmaktene anledning til å okkupere den nordre del av Norge og Sverige (gruve-områdene), og Vestmaktene tapte jernmalmen. Undstad siterer Lie: at Nygaardsvold hadde vært irritert over britene, om natten hadde han flere ganger uttalt «at det var Storbritannia som hadde bragt oss inn i krigen».

Undstad forteller også norsk-amerikanerne om svindelen med «Elverum-fullmakten», om den «lovlige regjering»s mange ulovlige

Paul Hartmann — representant for den sagnomspundne hjemmefronten i Londonregjeringen kunne naturligvis ikke forties i norsk presse, som f. eks. Justus Vericultors arbeid om «Den norske kapitulasjon og krigføringproblemet 1940—45». Pressen måtte skrive om Hartmanns bok!

Men bare om kring. For di den er farlig for legenden! Oslo 8. mars 1956.

tasjevirkosomhet i Norge, om Administrasjonsrådet, i det hele tatt så ruller det opp sannheter som det hittil nesten ikke har vært mulig å få bragt til folks kunnskap, selv hos norsk-amerikanerne i USA.

«Oppsiktsvekkende»

(N. Skuleblad nr. 3/56).

Man må være enig med lærernes organ når det betegner det som oppsiktsvekkende at departementet har satt lærerne helt utenfor, så de ikke får lov til å delta i forhandlingene om sine egne lønnsforhold, men aller nådigst — under protest — må ta

Vidkun Quislings forsvarstale

Forts. fra side 1

når det gjaldt å få regjeringen Nygårdsvold tilbake, jeg skulle trådt tilbake med glede, da Administrasjonsrådet kom fordi jeg så at med det gikk landets frihet og selvstendighet tapt.

Man kan tillegge meg de motiver man vil, men en ting kan man ikke komme forbi: jeg gjorde en innsats den 9. april, jeg reddet mange nordmenns liv, jeg reddet også Sverige fra å bli trukket inn i krigen. Hitler har iallfall sagt det til meg to ganger. — Det var i hvertfall en innsats som mildnet den tyske forbitrelse over den norske regjeringens oppføringen, den mildnet den tyske inngripen i Norge, hindret tysk militærforvaltning. — Hva tysk militærforvaltning betyr er kanskje ikke alle nordmenn klar over, og hva det særlig ville betydd i Norge med nordmennenes gemytt kan jeg for min del tenke meg.

Så langt fra å fortjene daddel for hva vi gjorde 9. april skulle vi hatt anerkjennelse for det. Jeg tør si at jeg både før den 9. april og den 9. april gjorde en stor fedrelandsk innsats. Man kan nømme meg for det her, men historien kommer til å dømme annerledes.

Vi søkte kontakt med forskjellige folk for å holde arbeidsli-

anselse og betydning i makthavernes øyne så langt ned at de ikke bryr seg om å ta dem med på råd, selv i et for lærerne så livsviktig spørsmål som justeringen av deres lønninger, — og det til tross for den veldige innsats «lærerfronten», under Kåre Norums ledelse, utførte under krigen. «Lærerfronten», fremdeles under Kåre Norums ledelse, var jo også å finne i forreste linje når det gjaldt å påvirke og bistå myndighetene i å diskriminere og berøve atskillige hundre av sine kolleger deres rettigheter etter krigen. — Man må her minnes eventyret: «Vel gjort og ille lønt». Det ligger også nær å tenke på ordspråket: «Fals slår sin egen herre på hals.»

LÆRER.

?

Hensikten helliger tippe-midlene.

vet i gang, opprettholde ro og orden. Jeg hører her at Landsorganisasjonen vil vri seg fra at den ga oss støtte. Jeg fastholder min forklaring, og så sent som i vår (1945 var inntatt en gjenpart av den bestemmelse Landsorganisasjonen hadde truffet — og der den ga sin støtte til min regjeringdannelse. En gjenpart av artikkelen lå i mitt arkiv på Slottet. Også Bankforeningens formann og flere andre organisasjoner ga sin støtte til regjeringdannelsen. Regjeringdannelsen 9. april kommer ikke på noen måte inn under de paragrafer man her søker å bringe den under, da hensikten utelukkende var å gagne Norge.

QUISLING TRER TILBAKE

I slutten av april-dagene begynte intrigene mot vår regjeringdannelse å gjøre seg gjeldende på tysk hold. Det var på et helt usaklig grunnlag, et intrige grunnlag. Jeg var klar over den herværende tyske representants dype skuffelse over vår regjeringdannelse, derved ble han trykket ned fra å være det tyske rikes riksbefullmektig til alminnelig gesannt. — Så kom denne Habicht hit opp, sendt av Hitler for å danne et forbindelsesledd med oss. Han ble innfanget av de krefter som agiterte mot vår re-

gjering og betydning i makthavernes øyne så langt ned at de ikke bryr seg om å ta dem med på råd, selv i et for lærerne så livsviktig spørsmål som justeringen av deres lønninger, — og det til tross for den veldige innsats «lærerfronten», under Kåre Norums ledelse, utførte under krigen. «Lærerfronten», fremdeles under Kåre Norums ledelse, var jo også å finne i forreste linje når det gjaldt å påvirke og bistå myndighetene i å diskriminere og berøve atskillige hundre av sine kolleger deres rettigheter etter krigen. — Man må her minnes eventyret: «Vel gjort og ille lønt». Det ligger også nær å tenke på ordspråket: «Fals slår sin egen herre på hals.»

Da jeg siste gang snakket med justitiarius Berg hos Bräuer, sa jeg:

«Kan ikke De danne regjering?»

«Nei, det var det ikke tale om,» sa han.

Og denne Bräuer førte meg bak lyset, leste opp av et papir som ikke eksisterte, og så skjedde det da at vi trådte tilbake og Administrasjonsrådet ble innsatt.

Jeg vil ikke si noe ondt om Administrasjonsrådet i og for seg, men jeg forstår ikke med hvilken større rett Administrasjonsrådet trådte til, enn vi. Det var i hvert fall en ganske annen nødtilstand dengang vi trådte til. Vi hadde også en meget større berettigelse i henhold til statsforfatningen, som representanter for et (legalt) politisk parti.

Samarbeide med fienden.

24. april kom så Führerforordningen, som reduserte Norge til en tysk provins, og ikke noe annet.

Jeg vil si at det var en av de svarteste dager i mitt liv. Og det var mange tyskere som skammet seg over å være tyskere, og som sa det åpenlyst til meg. Flagget på Stortinget gikk ned, Garden ble oppløst og alt overtatt av tysk forvaltning. Jeg ble selv kalt til Terboven like etter at han var kommet her. Det er ubehagelig å tale om en død mann, men jeg vil allikevel gi mitt inntrykk av denne samtale. Den var fullstendig ovenfra og nedad med hensyn til Norge. Det skulle behandles på den og den måten og ikke noe annet. Dette Administrasjonsrådet gadd han ikke en gang snakke med. Han skulle senne sin beskjed gjennom sine underordnede og hvis de ikke utførte hans ordre, skulle de få føle hva det betydde.

Administrasjonsrådet ble direkte føyet inn som ledd i den tyske forvaltning. Det sto direkte under Führerforordningen.

Jeg fortalte Scheidt om min samtale med Terboven, og det var dette brevet som Scheidt skrev om forholdene i Norge, enten det nå ble sendt eller ikke til Hitler, — som er brukt imot meg i denne saken.

Quisling påviste at Terboven, og

på slike folk? Nei dem skal jeg sparke ut den ene etter den annen, etter som det passer.»

Men jeg har stått på Norges interesser, gjort alt jeg kunne overfor den tyske overmakt i Norge. Den tyske overmakt kom i en annen form enn man hadde forestilt seg — med dette ulykkelige valg av en rikskommissær, og de folk som ble satt inn her oppe, og som tyskerne ikke følte seg i stand til å skifte ut av prestisjehensyn.

Stortingets presidentskap, Arbeidernes Landsorganisasjon, de fire store partier og mange andre lå på maven for tyskerne, de som krøp for tyskerne og samarbeidet med dem, de som har tjent hundretusener og millioner på tyskerne, de triumferer i dag og opptrer som patrioter og som våre fiender.

Riksrådsforhandlingene.

Rikskommissæren bebreidet meg mange ganger at jeg hadde torpedert Riksrådsforhandlingene. Jeg sa det var absolutt usant. Disse forhandlinger strandet på et personsoppspørsmål, Riisnes eller Harbeck. Det er det virkelige forhold, og papirer på det har jeg i mitt arkiv på Slottet, en skrivelse fra Stortingets presidentskap... Jeg erklærte meg enig i Riksrådsordningen, trass i at jeg var tilbudt regjeringmakten i Norge. Hitler tilbød meg å overta den fulle regjeringsmakt i Norge sommeren 1940., allikevel erklærte jeg meg enig i riksrådsordningen og var villig til å yte min bistand i den forbindelse.

(Forts.)

FOLK OG LAND

Redaktør og utgiver:
JOHANNES KRINGLEBOTN

Ekspedisjon og kasse:
Postboks 3214, Oslo
Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96

Abonnementspriser:
Kr. 20.00 pr. år, kr. 10.00 pr. halvår. Sverige, Danmark: kr. 24.00 pr. år, kr. 12.00 pr. halvår. Utlandet for øvrig: kr. 28.00 pr. år, kr. 14.00 pr. halvår. I nøytralt omslag kr. 30.00 pr. år, kr. 15.00 pr. halvår.

Løssalgpris: 50 øre
Annonsepris:
32 øre pr. millimeter over en spalte.
Bruk postgiror. 16450
Sambandstrykkeriet
Oslo